

BANKIER ROZWIĄŻE PROBLEMY NIE TYLKO Z SUKCESJĄ

Naturalnym kierunkiem rozwoju bankowości prywatnej na całym świecie jest tzw. family office – model, w którym zaufany bankier zarządza nie tylko jednym czy dwoma elementami, ale wszystkimi sprawami majątkowymi rodziny. Zgodnie z kilkusetletnimi tradycjami bankowości, w takim modelu bankier – jak dobry prawnik czy lekarz – staje się często biznesowym powiernikiem i przyjacielem domu. Stoi na straży rodzinnych interesów, czuwa nad przyszłością kolejnych pokoleń.

Problem przekazania majątku

Prawdziwą sztuką jest nie tylko pomnożyć majątek, ale też utrzymać go i zbudować kapitał na lata. Co ciekawe, choć niemal 100 proc. klientów potrzebuje pomocy w tym zakresie, zaledwie niewielu z nich zajęło się z wyprzedzeniem kwestiami takimi jak np. zabezpieczenie majątku na wypadek śmierci. Często to bankier jest pierwszą osobą, która zadaje klientowi pytanie czy spisał testament?

Kilkanaście miesięcy temu Noble Bank wdrożył specjalny pakiet rozwiązań, odpowiadających na takie właśnie wyzwania. Wealth Guard, czyli kompleksowe zabezpieczenie majątku, to dopełnienie modelu, w którym klienci mogą powierzyć zaufanym doradcom nie tylko kwestie zarządzania prywatnymi inwestycjami czy majątkiem firmy, ale także doradztwo prawne i podatkowe oraz zabezpieczenie przyszłości najbliższych. Usługi zostały przygotowane we współpracy z największą polską kancelarią prawniczą – Domański Zakrzewski Palinka.

Dlaczego to ważne? W Polsce świadomość potrzeby rozplanowania sukcesji majątku jest wciąż bardzo niska, co wynika głównie z uwarunkowań kulturowych. Polacy, także ci najzamożniejsi, niechętnie rozmawiają na temat śmierci kierując się utartą maksymą, że jakoś to będzie. Dodatkowo, w okresie komunizmu problem płynnego przekazania poważnej fortuny czy firmy w Polsce praktycznie nie istniał w związku z powszechną nacjonalizacją przedsiębiorstw po drugiej wojnie światowej. Dziś pierwsze pokolenie milionerów

FOT.: THINKSTOCK

– przedsiębiorców, którzy budowali swoje majątki po 1989 r., wkracza w wiek 50-60 lat – dlatego temat transferu majątku staje się bardzo aktualny.

Spokój dla rodziny

Warto pamiętać, że uporządkowanie kwestii związanych z sukcesją jest istotne na dwóch płaszczyznach: zarówno kapitału prywatnego, jak i przyszłości firmy. Z naszego doświadczenia wynika, że wielu bardzo zamożnych klientów nie ma świadomości jak poważne ryzyko wiąże się np. z brakiem testamentu lub jego niewłaściwym spisaniem. Brak zabezpieczenia prawnego może narazić najbliższych posiadacza majątku, w razie jego nagłej śmierci, nawet na pozostanie bez środków do życia – np. w przypadku długiego postępowania spadkowego, pojawienia się dodatkowych osób roszczeniowych prawa do majątku, konfliktów pomiędzy spadkobiercami o podział poszczególnych elementów spadku, jak np. dom itd. Jeśli kwestie te nie zostaną uregulowane odpowiednio wcześniej, środki mogą bardzo długo pozostać poza zasięgiem małżonka czy dzieci zmarłego.

Nawet wśród klientów, którzy starali się uporządkować sami podstawowe formalności, niezwykłe często spotykamy się z klasycznymi błędami – np. testamentem spisany w sposób, który powoduje, że nie jest on ważny (np. wydruk komputerowy z samym podpisem) czy zapisanie całego majątku małoletniemu

dziecku, bez świadomości jakie niesie to konsekwencje.

Dodatkowe ryzyko wiąże się z nieuporządkowaniem spraw związanych z majątkiem w postaci firmy.

Porządek w biznesie

Dlaczego sukcesja jest ważna z punktu widzenia przedsiębiorstwa i kiedy należy zacząć o niej myśleć?

Koncentrując się na rozwoju samego biznesu, niewiele osób przywiązuje wagę do kwestii zabezpieczenia kwestii prawnych, nie wspominając już o sukcesji czy planie na wypadek nieszczęśliwych zdarzeń. Najczęściej punktem zwrotnym, kiedy klienci uświadamiają sobie taką konieczność, jest sytuacja, kiedy działalność wieloletniego partnera biznesowego z ich otoczenia kończy się wraz z gwałtowną śmiercią właściciela i na jego przykładzie widać jak ogromne zagrożenia są z tym związane. Upadek firmy, pozostawienie rodziny bez środków, niejasności wśród pozostałych współników...

Oczywiście, największym ryzykiem obarczone są osoby prowadzące przedsiębiorstwa na podstawie wpisu do ewidencji działalności gospodarczej, kiedy rozdział środków pomiędzy majątkiem prywatnym a biznesowym ulega zatarciu i jest najbardziej problematyczny. O dziwo, zdarzają się klienci, którzy nawet przy kilkudziesięciomilionowym obrocie, pozostali (z nawiązką) przy takiej formie. W przypadku ich śmierci firma właścicielce przestaje istnieć.

Kolejnym przykładem problemu pojawiającym się z kolei w przypadku spółek, w wypadku śmierci współwłaściciela firmy, który nie uregulował wcześniej kwestii prawnych, jest zaniżenie wartości firmy przez jego współników i wyprowadzenie części środków ze spółki, co znacznie lub całkowicie umniejsza środki dziedziczone przez rodzinę zmarłego. Dlatego tak ważne jest np. zarządzanie z góry wyceną wartości spółek. Kolejny przykład ryzyka dotyczy firm rodzinnych, prowadzonych np. przez ojca rodziny – w momencie jego wypadku lub śmierci, najbliżsi bardzo często nie mają wiedzy na temat umów, zobowiązań i działania firmy, a wtedy łatwo o jej upadek. Można się przed tym zabezpieczyć, porządkując prawne aspekty działalności i powierzając zaufanemu doradcy, np. bankierowi, kluczową wiedzę o spółce, głównych dokumentach, strukturze finansowej etc. – tak, by najbliżsi mogli ją w razie potrzeby uzyskać.

Zaufany bankier

Na rynku pojawia się coraz więcej wyspecjalizowanych kancelarii prawnych świadczących usługi w zakresie planowania dziedziczenia. Problemem może być fakt, że właściciele firm polegają w tej kwestii na opiniach własnego działu prawnego lub na opiniach dyrektorów finansowych, czyli często osób nieobiektywnych, działających w ramach swoich partykularnych interesów.

Sprawę tak poważną jak transfer całego majątku należy planować strategicznie – z doświadczonego, obiektywnym i profesjonalnym doradcą, który jest w stanie spojrzeć na nią zarówno z punktu widzenia finansów, jak i prawnego. Dlatego klientom Noble Banku proponujemy obsługę Wealth Guard – doradztwo w partnerstwie z renomowaną kancelarią prawną DZP.

Wśród najzamożniejszych osób, korzystających z usług bankowości prywatnej na Zachodzie, proces ten już od pokoleń wygląda właśnie w taki sposób. Planowanie transferu majątku jest jednym z podstawowych elementów całego zarządzania majątkiem. Bankier jest w tym modelu dla klienta partnerem do rozmowy nie tylko na temat inwestycji, finansowania, optymalizacji podatkowej, ale też właśnie rozplanowania szeroko rozumianej sukcesji majątku – w zakresie prowadzonego biznesu ale również majątku prywatnego.

Adam Nożykowski

Adam Nożykowski

dyrektor regionalny sprzedaży

NOBLE BANK

JAK UNIKNĄĆ KŁOPOTÓW

Klienci często są przekonani, że biznes, który budowali przez wiele lat i który znają „na wylot” jest optymalny pod każdym względem. Tymczasem zewnętrzna, obiektywna ekspertyza pokazuje, że przyjęte rozwiązania wcale nie są najlepsze albo już dawno straciły na aktualności. Prawo w Polsce, szczególnie podatkowe, zmienia się niezmiernie szybko i trzeba ciągle trzymać rękę na pulsie. Kancelaria DZP i Noble Bank stawiają sobie za cel by nie tylko dokonywać zmian kosztownych struktur biznesowych klientów, ale z wyprzedzeniem reagować na pojawiające się ryzyko. To dodatkowa korzyść płynąca z naszej współpracy.

Restrukturyzacja biznesu pozwala często nie tylko na wygenerowanie sporych oszczędności, które można przeznaczyć na dalszy rozwój działalności, ale także może zabezpieczyć przyszłość firmy i przekazanie jej kolejnemu pokoleniu. Uporządkowany i zoptymalizowany biznes to ochrona przed wieloma problemami, jak np. konflikty o wycenę, podział, zarządzanie, które w toku sukcesji mogłyby zniechęcić następców właściciela do prowadzenia spółki.

Elżbieta Lech

SENIOR ASSOCIATE

DOMAŃSKI ZAKRZEWSKI PALINKA

PIT OD NIEUJAWNIONYCH ŹRÓDEŁ NA NOWYCH ZASADACH

Po wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 18 lipca 2013 r., sygn. SK 18/09, w którym Trybunał wskazał na niezgodność z Konstytucją dotychczasowych przepisów w zakresie opodatkowania dochodów z nieujawnionych źródeł, Sejm uchwalił zmianę przepisów, która wejdzie w życie od 1 stycznia 2016 r. Sankcyjny podatek został doregulowany, a nowe przepisy ujęto w nowym rozdziale ustawy o PIT (5a).

Utrzymana została stawka 75 proc., która znajdzie zastosowanie w odniesieniu do przychodów nieznajdujących pokrycia w ujawnionych źródłach lub pochodzących ze źródeł nieujawnionych. Przez „przychody nieznajdujące pokrycia w ujawnionych źródłach” należy rozumieć przychody, których uzyskanie nie jest możliwe do udowodnienia, pomimo wskazania ich źródła (np. gdy podatnik twierdzi, że osiąga znaczne dochody z niewielkiej działalności gospodarczej, a nie jest w stanie wykazać ich uzyskania).

Z kolei przez „przychody ze źródeł nieujawnionych” należy rozumieć przychody, których źródeł nie wskaże podatnik, ani też nie ustali organ podatkowy (np. podatnik nie wyjaśni źródła finansowania nabywania nieruchomości, a jednocześnie organ podatkowy nie ustali źródła pochodzenia majątku podatnika).

Podstawą opodatkowania będzie nadwyżka wydatków nad dochodami opodatkowanymi oraz nieopodatkowanymi (np. zwolnionymi, przedawnionymi etc.) osiągnięta w roku podatkowym. Nadwyż-

FOT.: THINKSTOCK

ka ta będzie obliczana dla poszczególnych wydatków i sumowana. Jeśli w danym roku podatkowym podatnik kupił nieruchomości, samochód i motorówkę, podstawą opodatkowania będzie łączna kwota nadwyżek poniesionych wydatków i uzyskanych dochodów (opodatkowanych oraz nieopodatkowanych). Wydatki będą badane chronologicznie, co oznacza, że dochody uzyskane jeszcze w tym samym roku podatkowym, ale po dacie poniesienia wydatku, nie będą uznane za źródło finansowania danego wydatku.

Nowością w przepisach ustawy będzie zasada, zgodnie z którą w toku postępowania

ciężar dowodu spoczywa na podatniku w zakresie wykazania istnienia dochodów opodatkowanych lub nieopodatkowanych stanowiących pokrycie wydatku. Organy podatkowe w praktyce także na gruncie dotychczasowych przepisów stosowały ten mechanizm, jednakże od 2016 r. takie działanie będzie oparte wprost na przepisach ustawy. Jednocześnie rygorystyczny w zakresie ciężaru dowodowego będzie łagodzony przez regułę, zgodnie z którą podatnik będzie mógł uprawdopodobnić uzyskanie przychodów, a nie wyłącznie je udowodnić. Dopiero brak udowodnienia lub uprawdopodobnienia uzyskania dochodów spowoduje, że wobec podatnika będą mogły znaleźć zastosowanie przepisy o sankcyjnym podatku.

Zmianie uległy także przepisy w zakresie przedawnienia i powstania obowiązku podatkowego. Zgodnie z nowym brzmieniem przepisów Ordynacji podatkowej, zobowiązanie podatkowe z tytułu opodatkowania przychodów z nieujawnionych źródeł nie powstaje, jeżeli decyzja ustalająca to zo-

bowiązanie została doręczona po upływie 5 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym powstał obowiązek podatkowy, tj. na ostatni dzień roku podatkowego, w którym powstał przychód w kwocie odpowiadającej nadwyżce wydatku nad dochodami opodatkowanymi lub nieopodatkowanymi. Inaczej mówiąc, obowiązek podatkowy będzie ustalany na rok, którego będzie dotyczyć postępowanie, tj. rok w którym powstał przychód odpowiadający nadwyżce wydatków nad dochodami.

Zmienione przepisy, które zaczną obowiązywać od 2016 r. wydają się wypełniać zalecenia Trybunału Konstytucyjnego w zakresie pewności prawa oraz zasad prawidłowej legislacji. Życie zweryfikuje, czy ta wstępna ocena zostanie potwierdzona.

Jan Czerwiński

Jan Czerwiński

radca prawny | Tax Manager w praktyce podatkowej kancelarii Domański Zakrzewski Palinka